

Методичні рекомендації до відзначення Міжнародного дня толерантності у бібліотеках

Автори-розробники:

Кулик Євгенія, завідділу по роботі з електронними ресурсами Державної бібліотеки України для юнацтва

Якушко Тетяна, заступник директора Державної бібліотеки України для юнацтва

Щороку 16 листопада світова спільнота відзначає Міжнародний день толерантності, підтримуючи право кожної людини на індивідуальність і дотримання своїх переконань, наголошуючи, що толерантність – це аж ніяк не поступливість, поблажливість, потурання чи терпиме ставлення до соціально неприйняттого, – це передусім, активна життєва позиція, що формується на основі визнання універсальних прав та основних свобод людини.

Бібліотеки – одні з найдавніших культурних інститутів людства, що в процесі свого існування безліч разів змінювали форми документів, що ними зберігалися, функції та завдання, але ніколи не припиняли свого існування. Так склалося тому, що вони накопичують і передають знання та вічні духовні цінності від одного покоління до іншого. Нещодавно ми говорили про перетворення бібліотеки із традиційної книгозбірні на потужний інформаційний центр. Сьогодні ми говоримо також про те, що бібліотека – це територія толерантності, своєрідна школа спілкування, адже сюди може прийти кожен і почуватися повноцінним і рівноправним з іншими. Саме бібліотека може вести толерантну розповідь про різні культури, народи, релігії, звичаї та традиції, а також сприяти спілкуванню в часі (адже в бібліотеці зібрано документальні носії, створенні задовго до початку нашого існування), між націями, а також різними соціальними групами.

Надзвичайно важливо, щоб фундамент толерантності було закладено саме в дитинстві, бо чим старша людина, тим важче їй змінювати свою ідентичність. Пропонуємо огляд бібліотечних форм роботи, що можуть комплексно сприяти розвитку рис характеру, притаманних толерантній особистості.

Риси характеру толерантної особистості за Г. Олпортом	Напрями роботи	Заходи
<i>Орієнтованість на особистісну незалежність, власні судження.</i>	Спонукаємо людину вчитися самостійно мислити, піддавати критиці висновки, перевіряти факти, безперервно поглиблювати свої знання.	Комплексні заходи у бібліотеці щодо формування загальної та інформаційної культури, критичного мислення.
<i>Визнання різноманіття світу, поглядів, життєвих принципів.</i>	Формуємо вміння вести конструктивний діалог, прислухатися до думок інших людей, не нав'язуючи власних, що дає можливість ствердитися у думці про унікальність кожної людської особистості.	Дискусійні клуби, батли, консультації психолога, виставкова діяльність, віртуальні подорожі, розмовні клуби.
<i>Здатність до емпатії.</i>	Популяризуючи та обговорюючи літературні твори, спонукаємо розвивати розуміння причин поведінки інших людей, тим самим виховуємо співчуття та доброзичливе ставлення.	Клуби читання, літературні конкурси, театралізовані вечори, жива книга, театр психодрами, залучення до волонтерських програм.
<i>Розвинене почуття відповідальності. Толерантна людина не перекладає відповідальність за своє життя, вчинки та емоції на інших.</i>	Популяризуючи інформацію про правові відносини, екологію, сімейні відносини, здоров'я, спрямовуємо людину до роздумів про своє місце та роль у житті, суспільстві, державі.	Проведення циклів заходів, лекцій, конкурсів, диспутів, книжкових виставок, створення веб-ресурсів, бібліографічних дайджестів та посібників, показ тематичних науково-популярних або навчальних фільмів, робота психолога. Формування громадського активу, підтримка територіальних громад.
<i>Вільна людина. Для толерантної людини немає великого значення ієрархія в суспільстві, вона глибоко розуміє суть поняття рівності всіх людей, тому цінує право на власну свободу та свободу інших людей.</i>	Популяризуючи інформацію про етичні проблеми людства, історію різних культур та цивілізацій, народні традиції, релігії, право, громадянські відносини, – закладаємо основи розуміння поняття свободи особистості з урахуванням свободи інших людей.	Книжкові виставки, конкурси соціального плакату, есеїв; конференції, лекції, показ тематичних науково-популярних або навчальних фільмів, телемости, скайп-конференції, е-урядування, діалог з владою.

Підготуватися до проведення Міжнародного дня толерантності допоможуть ресурси:

- <http://www.tolerspace.org.ua/> - сайт Проекту «Планета толерантності»;
- <http://kngu.org/> - сайт Конгресу Національних громад України;
- <http://www.forumn.kiev.ua/> - газета «Форум націй»;
- <https://goo.gl/S8zBsM> - методико-бібліографічні матеріали «Толерантність у молодіжному середовищі».